

Inuit Circumpolar Conference, en till synes avvikande NGO

En fallstudie av en ursprungsbefolknings organisering kring
miljöfrågor och deras sociala och kulturella rättigheter

Abstract

With ever-increasing environmental problems in the world, I have with this thesis aimed at studying how the Inuit people of the Arctic organize themselves around the issue of environmental degradation. In focus for this thesis is the organization *Inuit Circumpolar Conference (ICC)*, an NGO that focuses on saving and protecting the social and cultural rights of the Inuit people, along with the environment in the four arctic regions. This aboriginal population has a strong connection to the environment they dwell in, as the area serves as a source of income and nutrition as well as an historically important place for their culture.

I will in this thesis primarily investigate the methods of operation amongst NGOs, as well as their ability to influence and interact with the UN. These are three concepts that I, as a hypothesis, considered to distinguish ICC from other NGOs. With help from three theories about NGOs, I conclude that certain central elements of ICC differ from the average NGO, making ICC a new kind of actor in global politics.

Keywords: NGO, Inuit Circumpolar Conference, environmental problems, indigenous peoples, divergent.

Characters: 9908

Innehållsförteckning

1	Presentation	1
1.1	Inledande ord.....	1
1.2	Syfte och frågeställningar.....	2
1.3	Metod och material.....	3
1.4	Teoretiskt ramverk	3
1.5	Avgränsningar	4
1.6	Disposition	4
2	Teoretiskt ramverk	6
2.1	NGO:s arbetsmetoder	7
2.2	NGO:s möjligheter till påverkan och deltagande.....	8
3	Bakgrund	11
3.1	NGO:s.....	11
3.1.1	NGO:s relationer till FN.....	12
3.2	Inuit Circumpolar Conference.....	12
3.2.1	ICC's arbete och mål.....	13
3.2.2	ICC's relation till FN.....	15
3.2.3	Arktis och dess befolkning.....	16
3.2.4	Miljöproblematiken.....	17
4	Analys	19
4.1	Arbetsmetoder	21
4.2	Möjligheter till påverkan och deltagande.....	22
5	Slutsats - ICC, en avvikande NGO?	25
6	Referenser	27
	Bilaga 1	29

1 Presentation

1.1 Inledande ord

Non-Governmental Organizations (NGO)¹ eller icke-statliga organisationer, är ett fenomen som under de senaste årtiondena kommit att växa både till antal och till att bli en alltmer central aktör inom den globala politiska ordningen. Deras diversifiering gör att de kan se väldigt olika ut, både i storlek och verksamhetsmässigt. Dagens globala system kan inte enbart ses som en arena för stater och mellanstatliga organisationer utan måste numera även inkludera NGO:s och deras arbete. Vidare har NGO:s i allt större utsträckning intagit en roll som experter inom många områden, vilket bland annat bidragit till att de innehar en konsultativ status inom olika mellanstatliga organisationer. Deras roll har blivit alltmer legitim då de anses vara pålitliga och trovärdiga inom sina olika arbetsområden, vilket också gör att de anses vara en aktör med mycket goda förutsättningar att skapa förändringar.

I takt med ökade klimatförändringar och andra miljöproblem, i speciellt de arktiska områdena, har grupper av ursprungsbefolkningar kommit att organisera sig kring frågor gällande just denna problematik. Ursprungsbefolkningen i de arktiska områdena lever i väldigt hög grad av den miljö de bor och vistas i och förstörandet av densamma kan komma att innebära att hela deras livsstil och existens elimineras. Deras organisering har bidragit till skapandet av NGO:s vars syften och mål är att kämpa för sin miljö men också för sina sociala och kulturella rättigheter. Forskare, ursprungsbefolkningars NGO:s och numera också nationella regeringar har kommit att påtala vikten av att implementera lämpliga resurser som ska skydda både den känsliga miljön men också dess invånare. Ursprungsbefolkningars NGO kan därmed komma att skilja sig från den stora och mer generella gruppen av NGO:s och mitt syfte blir att med denna uppsats försöka påvisa vilka dessa skillnader kan tänkas vara.

---

¹ Jag kommer fortsättningsvis i texten att använda mig av denna engelska förkortning vid referering till Non-Governmental Organizations

1.2 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna uppsats är att med hjälp av tre olika teorier påvisa de eventuella skillnader som finns mellan en NGO som bildats av en ursprungsbefolkning i de arktiska områdena och vars arbete helt går ut på att försvara och tillgodose sina egna intressen och rättigheter, med NGO:s som i större utsträckning arbetar med frågor gällande människor utanför organisationen. Jag har för denna uppsats därför valt att undersöka Inuit Circumpolar Conference (ICC), en NGO som företräder ursprungsbefolkningen inuiter från fyra arktiska områden.

Anledningen till att jag valt att undersöka detta beror till stor del på att jag anser NGO:s vara en central aktör inom den politiska ordningen. Deras expertis, inflytande och påverkan inom en mängd områden har givit dem en allt större status. Jag anser också det vara av stor betydelse att undersöka mer djupgående hur en till synes mer begränsad grupp som en ursprungsbefolkning kan organisera sig för att kunna vara verksamma inom frågor som rör hela deras livsstil, existens och levnadsförhållanden. Ursprungsbefolkningars organisering är i sin tur något som inte har kommit att belysas på ett fullskaligt sätt. Deras till synes mycket unika livssituation i Arktis gör dem till en grupp vars organisering till stor del handlar om att göra omvärlden varse de hot och problem som de står inför, men också redan drabbats av. Eftersom hela deras existens är beroende av den miljö som de lever i kan de som NGO tänkas ha andra mål, visioner och arbetssätt och borde därmed också skilja sig från andra NGO:s.

Min huvudfråga för denna uppsats lyder därför:

- Hur skiljer sig ursprungsbefolkningars NGO:s från andra NGO:s?

För att kunna svara på detta ställer jag mig ytterligare tre stycken underfrågor:

- Vad urskiljer ICC som en NGO?
- Vilka arbetsmetoder samt möjligheter till påverkan kan organisationen anses ha?
- Vilken roll och legitimitet har ICC inom Förenta Nationerna?

1.3 Metod och material

Mitt tillvägagångssätt i denna uppsats är att göra en fallstudie då jag avser att analysera en specifik NGO, närmare bestämt ICC. Mitt mål är att kunna analysera mitt fall utifrån ett antal utvalda teorier inom ämnet, för att sedan kunna urskilja hur ICC som NGO kan tänkas skilja sig från andra mer generella NGO:s. Min ansats i denna uppsats kommer därför vara teorianvändande, då jag avser att sätta mitt utvalda fall i centrum för undersökningen och sedan applicera mina utvalda teorier på densamma (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, Wängnerud 2004:98).

Jag kommer i uppsatsen ta med en relevant bakgrund som jag anser kan hjälpa mig i min analys av organisationen. Avsnittet om bakgrund syftar till att ge en övergripande bild av NGO:s samt deras roll inom Förenta Nationerna (FN). Jag vill med detta påvisa en mer konkret och nyanserad bild av NGO utöver det teoretiska ramverket. Jag kommer vidare att redogöra för bakgrunden till organisationen ICC, deras relation till FN, området och befolkningen organisationen representerar samt den miljöproblematik som finns.

I uppsatsen använder jag mig till stor del av sekundär material i den meningen att jag främst har förlitat mig på en redan bearbetad litteratur kring området såsom böcker och artiklar. Men jag kommer också i vissa avsnitt utgå från en del primär material, främst då jag undersökt organisationen ICC. Jag anser att underlaget är tillförlitligt, då det påvisar en bred och generell bild av både ICC men också av NGO:s. Vidare har materialet liknande utgångspunkter och kan i viss mån också komma att komplettera varandra. Det material jag funnit om mitt specifika fall, ICC, har jag främst hittat via Internet och organisationens hemsida. Eftersom jag främst blivit hänvisad till Internet gällande ICC har det bidragit till att materialet till viss del är begränsat. Jag anser dock att det är ett trovärdigt material, detta då delar av mitt sekundär material också påvisar samma uppfattning. Men det måste ändå beaktas att det kan vara svårt med objektiviteten då organisationen kan anses ha ett visst eget syfte och intresse.

1.4 Teoretiskt ramverk

I mitt teoretiska ramverk avser jag att utgå från den allmänna synen på NGO:s. Jag kommer främst att fokusera på de generella definitioner som finns av NGO:s som aktörer, vilka olika arbetsmetoder de använder sig av, deras möjligheter till påverkan och deltagande, hur deras relation till FN kan se ut samt deras legitimitet. Anledningen till att jag valt att fokusera på några mer specifika områden beror på ämnets stora omfattning, samt att jag anser att denna fokus är mest lämplig då jag vill belysa de eventuella skillnaderna i mitt utvalda fall med en bredare grupp av NGO:s. Jag har vidare valt att strukturera upp mitt teoretiska ramverk utifrån ovanstående fokus, vilket också underlättar för analysen.

Jag har valt att koncentrera mig på tre teorier där en bred och generell bild av NGO:s lyfts fram. Anledningen till att jag valt tre olika beror på att jag anser att det ger en mer nyanserad bild av NGO:s som en betydande aktör inom både nationella och internationella forum. Jag finner det även relevant att använda mig av flera teorier och ramverk då de i hög grad kan komma att komplettera varandra. Deras sätt att fungera, arbeta och verka kan se ut på en mängd olika sätt beroende på organisationernas resurser, ämnesområden samt möjligheter till påverkan i olika forum. Teorierna är inte på något sätt fullständiga, då området gällande NGO:s är mycket omfattande och till viss del svåröverskådligt. Men jag anser ändå att de kan hjälpa mig att till viss del urskilja ICC från en bredare och mer generell grupp av NGO:s.

1.5 Avgränsningar

Jag har i denna uppsats valt att endast analysera ett fall av en, enligt mig, avvikande NGO. Anledningen är att jag bäst anser mig kunna urskilja eventuella skillnader genom att djupare undersöka ett fall och inte flera. Möjligtvis skulle det varit av intresse att ha valt två till synes avvikande fall av NGO för att också kunna analysera eventuella likheter och skillnader dessa emellan. Men jag valde ändå att bortse från detta, då min fokus och mitt intresse främst varit att undersöka just ICC som specifik NGO. Jag valde därför att sätta mitt utvalda fall i centrum för hela uppsatsen.

I uppsatsen har jag valt att fokusera på ICC's organisering kring frågor gällande miljöproblematiken och som kommer att visa sig i uppsatsen också omfattar sociala och kulturella rättigheter. Anledningen är främst att organisationen mest uppmärksammas för sitt arbete inom just dessa frågor. Jag anser det därför vara av relevans att ta de som utgångspunkt när jag vidare analyserar ICC och dess skiljelinjer.

1.6 Disposition

Jag har strukturerat upp min uppsats enligt följande: först följer en kort presentation där jag presenterar min inledning, syfte, metod, material, teoretiska ramverk och avgränsningar. Efter detta följer en djupare genomgång av mina valda teorier som sedan följs av ett avsnitt om bakgrund, där jag bland annat tar upp lite kort om NGO:s samt deras roll inom FN. Därefter följer ett längre avsnitt kring organisationen ICC. Vidare kommer två avsnitt som behandlar det arktiska området och miljöproblematiken, vilken jag finner vara relevant i förståelsen av hur ursprungsbefolkningen kan tänka organisera sig samt att jag vill ge en bild av de människor och den region som uppsatsen kommer att handla om. Avsnittet som handlar om miljöproblemen i Arktis är inte på något sätt uttömmande men

kan ändå ge en viss uppfattning om hur problematiken ser ut. Jag har vidare valt att sätta ut fotnoter när jag refererar till vissa arbetsgrupper, råd och dokument inom såväl FN som ICC, detta då det på grund av utrymmesskäl inte finns plats att närmare gå in på deras funktion eller arbetsätt.

Avslutningsvis följer en längre analys där jag applicerar mina teorier på den utvalda empirin för att knyta ihop allt under det sista avsnittet jag valt att benämna slutsats. Varje avsnitt kommer att inledas med en kort presentation om dess innehåll.

2 Teoretiskt ramverk

Jag kommer i detta avsnitt ta upp det teoretiska ramverk som jag har för avsikt att använda i min analys. Jag börjar med en bred och generell bild över NGO:s med fokus på deras ökade roll inom den globala arenan, deras diversifiering samt deras deltagande inom olika nätverk. Efter detta kommer jag att gå in på NGO:s olika arbetsmetoder, det vill säga hur de kan organisera sitt arbete samt deras möjligheter till påverkan och deltagande.

I dagens globaliserade värld där olika aktörer och politiska angelägenheter alltmer interagerar inom det internationella systemet, är det svårt att förstå detta system utan att räkna in de icke-statliga aktörerna det vill säga NGO:s (Fagot Aviel 1999:156). Behovet av ett större globalt engagemang inom transnationella frågor och problem samt den ökade spridningen och tillgången till information har starkt bidragit till tillväxten av NGO:s på den internationella arenan (ibid). Även fast antalet uppskattade NGO:s världen över samt definitionen av densamma har kommit att variera, finns det inga tvivel om att dessa aktörer har ökat både i antal men också blivit viktiga mekanismer gällande deras förmåga att påverka inom en mängd områden (ibid).

Trots att NGO:s som fenomen kommit att öka råder det fortfarande vissa tveksamheter över hur man kan definiera dessa aktörer. Vidare öppnar termen ”icke-statliga organisationer” upp för en mängd olika alternativ (Weiss, Gordenker 1996:18). Detta gör det svårt att utkristallisera en mer exakt definition. Men något som mer eller mindre kännetecknar dessa organisationer är ändå, enligt Weiss och Gordenker att deras viktigaste funktion är att skapa transnationella nätverk mellan stater och icke-statliga aktörer. De kan också vara med och introducera nya idéer, bistå med information samt förespråka skapandet av nya politiska beslut och policys (Weiss, Gordenker 1996:18-19, Keck, Sikkink 1998:9). De medverkar också till att mer lokala frågor och erfarenheter knyts an till internationella sammanhang samt kommer upp på den globala politiska agendan, vilket kan vara ett av deras viktigaste bidrag till den internationella politiken (Weiss, Gordenker 1996:19).

NGO:s kan variera både till storlek och ämnesområde men också vad gäller organisationens former och mekanismer för ansvarsutkrävande. Organisationerna kan vidare bildas snabbt för att sen expandera eller minska beroende på vad som efterfrågas eller vilka behov som finns (Fagot Aviel 1999:156-157). Vissa är mindre i omfattning och arbetar mer lokalt medan andra är betydligt större och har hela världen som arbetsplats. En annan stor diversifiering är alla de ämnesområden som NGO:s kan verka inom, då vissa arbetar för ett lite mindre sakområde medan andra har ett större och bredare verksamhetsfält (ibid). Vad gäller NGO:s och deras åtaganden finns det vissa som i större utsträckning än

andra sysslar med specifika sakfrågor och då kanske frågor som en stat har en tendens att ge en lägre prioritet (Fagot Aviel 1999:157).

NGO:s har i allt större utsträckning kommit att bli aktörer vars expertis blivit allt mer efterfrågad. Denna expertis kan många gånger vara av betydligt större vikt än den som stater men också andra mellanstatliga organisationer innehar inom vissa områden (Fagot Aviel 1999:158). Vidare konsulteras ofta NGO:s i samband med skrivandet av specifika riktlinjer och texter både inom stater men också inom olika internationella forum (ibid). Deras trovärdighet kan också komma att öka när de har möjlighet att närvara på platser där det mer aktivt kan övervaka olika typer av händelser, vilket bidrar till att de är insatta och vet vad som försiggår. Allt detta gör att de mer effektivt kan göra påtryckningar på stater och andra organisationer samt bilda opinioner för att lyfta fram olika problem i offentligheten (Fagot Aviel 1999:158).

NGO:s deltar också i en mängd olika nätverk, både tillsammans med andra NGO:s men också i sådana som innefattar mellanstatliga organisationer och staters regeringar. Nätverken kan hjälpa NGO:s att kombinera sin expertis och sina resurser för att på så sätt maximera sin effektivitet men också minimera sina svagheter. Vidare kan det hjälpa till att utöka deras påverkan inom både olika internationella forum men också ute på fältet (ibid).

Förutom att NGO:s nästintill alltid representerar människor utanför organisationen i någon mening har de också andra karaktärsdrag, nämligen att de är privata i den meningen att de inte styrs av någon regering eller stat samt att de inte nödvändigtvis behöver ha statens egentliga stöd (Weiss, Gordenker 1996:20). De är inte heller i den situationen att de måste göra ekonomiska vinster utan har istället mer transnationella mål där skapandet av kontakter samt informationsutbyte är av viktigare natur (ibid). Allt detta kan sammanfattas med att NGO:s är en speciell typ av organisationer som är privata i sin form men publika i sina ändamål (Weiss, Gordenker 1996:24). Vidare är de baserade på relationer mellan människor som någonstans söker efter att representera sina medlemmars åsikter samt att uppfylla deras mål (Weiss, Gordenker 1996:26).

2.1 NGO:s arbetsmetoder

Keck och Sikkink har strukturerat upp tre olika arbetsmetoder för att påvisa dessa organisationers olika sätt att arbeta. Den första de tar upp handlar om ”information politics”², vilket innebär NGO:s förmåga att generera och arbeta fram pålitlig och användbar information (Keck, Sikkink 1998:16). NGO:s kan vidare bistå med information som många gånger kan vara svår att få tag på, då många NGO:s har möjligheter att ha personal på plats i områden som kan vara

---

² Jag har i detta avsnitt valt att inte översätta vissa engelska begrepp, då jag inte anser att det finns en korrekt svensk översättning. En eventuell översättning skulle öppna upp för feltolkningar eller missförstånd, vilket jag vill undvika.

svår tillgängliga av olika skäl (Keck, Sikkink 1998:18). Genom att samla in så relevant information som möjligt bidrar det till att NGO:s också kan komma att öka sin påverkan inom olika områden. Keck och Sikkink menar vidare att alla typer av NGO:s i väldigt hög utsträckning är beroende av att få tillgång till relevant och pålitlig information för sitt fortsatta arbete. Detta hjälper också till att öka deras legitimitet som aktörer både på den nationella men också internationella politiska arenan (Keck, Sikkink 1998:21). Tillhandahållandet av information hjälper samtidigt, enligt Keck och Sikkink, NGO:s att mobilisera sig kring specifika frågor för att i sin tur kunna påverka bestämmandet av olika policys (Keck, Sikkink 1998:22).

”Leverage politics”, innebär enligt Keck och Sikkink att många NGO:s är bekymrade över hur pass effektiv den politiska processen inom vissa områden egentligen är. Deras definition av effektivitet inkluderar oftast att någon form av policyförändring måste ske av staten eller någon annan beslutsfattare inom en mellanstatlig organisation (Keck, Sikkink 1998:23). Men för att överhuvudtaget få till stånd en sådan policyförändring behöver NGO:s arbeta med att pressa och försöka övertyga dessa betydelsefulla aktörer. För att vidare skapa sig någon grad av inverkan måste NGO:s försöka erhålla inflytande över aktörer som har möjligheten att genomföra dessa förändringar (ibid). Mycket av NGO:s tillförlitlighet och inflytande beror på hur pass bra de är på att mobilisera sina egna medlemmar samt deras förmåga att kunna påverka det civila samhället (Keck, Sikkink 1998:23).

Den sista arbetsmetoden Keck och Sikkink tar upp är ”accountability politics”, vilket innebär NGO:s arbete med att försöka övertyga staters regeringar och andra beslutsfattande aktörer att ändra sina åsikter i olika frågor (Keck, Sikkink 1998:24). Denna arbetsmetod är många gånger svår att genomföra då många politiker ändrar inriktning och ståndpunkt i hopp om att vinna publikt stöd. NGO:s kan i sin tur komma att utnyttja dessa vändningar till sin fördel genom att utkräva ansvar från dessa aktörer (ibid). När en regering tagit ett viktigt beslut eller bestämt sig för en viss princip, så kan NGO:s övervaka detta beslut för att se om det verkligen sätts om i praktiken. Skulle det inte göra det kan NGO:s i sin tur försöka utkräva ansvar eller använda andra former av påtryckningar på de ansvariga (Keck, Sikkink 1998:24).

2.2 NGO:s möjligheter till påverkan och deltagande

Keck och Sikkink diskuterar NGO:s möjligheter och förmåga att påverka genom att generera uppmärksamhet till nya frågor och problem. Genom att bland annat upplysa massmedia, debattera och inbjuda till möten belyser de många gånger sakfrågor som inte annars skulle ha fått den uppmärksamhet den förtjänar. Kanske på grund av att det är känsligt i någon mening eller så prioriteras det helt enkelt inte (Keck, Sikkink 1998:25). NGO:s påverkar också genom att övertyga stater och mellanstatliga organisationer att stödja internationella deklARATIONER eller ändra sin nationella policys (ibid). NGO:s aktiviteter kan komma att påverka så

pass mycket att förändringar inom olika områden kommer till stånd. Man får dock, enligt Keck och Sikkink, vara försiktig när man analyserar NGO:s möjligheter till påverkan. Keck och Sikkink menar att man bör prata om olika grader av påverkan och inte enbart om typer av påverkan (Keck, Sikkink 1998:26). Vidare menar Keck och Sikkink, att genom att NGO:s väcker uppmärksamhet för en viss fråga kan det i sin tur generera en förändrad ståndpunkt (ibid).

Keck och Sikkink tar också upp olika karaktäristiska drag som förefaller viktiga när man pratar om hur NGO:s kan komma att påverka politiska utfall. Ett av dessa drag är ”issue characteristics” vilken är en viktig del i diskussionen kring både NGO:s inflytande och påverkan (ibid). ”Issue characteristics” innebär att NGO:s kan spela en framträdande roll inom frågor som handlar om rätt och fel. Många gånger kan sådana frågor väcka starka känslor hos människor, vilket i sin tur kan hjälpa NGO:s att lyfta fram frågor i det offentliga (Keck, Sikkink 1998:26). Vad gäller de områden där NGO:s kommit att organisera sig mest effektivt är det främst ett område som framträder tydligast, nämligen frågor som involverar olika former av övergrepp på redan utsatta och svaga människor (Keck, Sikkink 1998:27). Vidare har exempelvis de miljökampanjer som haft den största transnationella genomslagskraften oftast tryckt på kopplingen mellan att beskydda både miljön och den oftast utsatta befolkningen som lever där (ibid).

Vidare är det av yttersta vikt för NGO:s att skapa nätverk tillsammans med inhemska aktörer för att kunna utöka sitt inflytande samt besitta en möjlighet till påverkan överhuvudtaget (ibid). I dagens läge finns det en mängd olika organisationer som NGO:s kan tänkas komma att samarbeta med. Mellanstatliga organisationer som exempelvis FN är en av många sådana forum inom vilken NGO:s kan få utöva sin expertis samt inta en konsulterande status (Keck, Sikkink 1998:27). Just på grund av sin växande expertis samt involvering inom många internationella frågor har NGO:s kommit att erhålla en alltmer ökad legitimitet från stater både inom och utanför mellanstatliga organisationer (Keck, Sikkink 1998:25).

NGO:s engagemang och expertis inom ett visst område kan bli ett oerhört viktigt arbetsverktyg i olika förhandlingsavtal. Till en början var NGO:s mest förankrade i lokala frågor men detta har alltmer börjat förändras då NGO:s tenderar att delta i flera olika multilaterala konferenser. Deras deltagande inom bland annat FN har kommit att öka då NGO:s breddat sina kunskaper om multilateral diplomati samt förfinat sin expertis och taktik inom FN systemet (Fagot Aviel 1999:159). Vidare menar JoAnn Fagot Aviel att flertalet NGO:s under årens lopp lärt sig att för att multilaterala förhandlingar ska bli framgångsrika, bör det finnas en gemensam konsensus om att ett problem överhuvudtaget existerar. Givetvis måste det också finnas en gemensam vilja att komma fram till lösningar på existerande problem, detta redan innan en konferens tar sin början (ibid). Många NGO:s har därför funnit att den bästa tiden för att utöva sin påverkan är under konferensens förberedelseprocess, detta genom att delta i de expertgrupper som anordnas och som nästan alltid är öppna för NGO:s. Vidare har NGO:s säkerställt sin närvaro vid mötenas tidiga öppnanden genom att förena sig med regeringar och internationella organisationer (Fagot Aviel

1999:159-160). Det finns också de NGO:s som arbetar under tiden konferensen pågår genom att aktivt demonstrera utanför för att på så sätt försöka påverka och göra sig hör samma. Andra har fått möjligheten att delta i mötena genom att antingen få ingå i en nationell delegation eller som observatörer (Fagot Aviel 1999:160). Men NGO:s kan också ha en viktig roll efter konferenserna genom att de övervakar och ser till att de beslut och åtaganden som fastställts implementeras på en nationell eller internationell nivå (ibid).

3 Bakgrund

I detta avsnitt avser jag att ge en kort beskrivning av NGO:s på en mer övergripande basis och deras relation till FN samt fakta om ICC. Sist följer en kort beskrivning om regionen och dess folk samt om den miljöproblematik Arktis omfattas av.

3.1 NGO:s

NGO:s är ej bundna till någon regering eller statlig myndighet och kan syssla med en mängd olika uppgifter. Till dem hör bland annat att kämpa för en bättre miljö, driva utvecklingsprojekt eller bevaka efterlevnaden av de mänskliga rättigheterna (Hague, Harrop 2001:47, Rittberger, Zangl 2003:8, Månson 1997:1). Oftast växer en NGO fram när organisationer som har liknande mål, intressen och ambitioner bildar olika nätverk för att kunna samarbeta och stödja varandra (ibid). En NGO ska också i någon form vilja påverka samhällsutvecklingen samt ha mål som är av ideell natur (Månson 1997:1,12). Det finns även stora skillnader mellan hur olika NGO:s organisationer är uppbyggda. Det går att finna allt från demokratiska strukturer där medlemmarna väljer sina representanter och har en möjlighet att påverka i olika frågor till mindre demokratiska där främst en elit dominerar beslutsfattandet (ibid:14).

På en gräsrotsnivå kan NGO:s komma att bistå med hjälp och service till olika behövande grupper och människor, vidare kan de ägna sig åt att sprida information, bedriva forskning eller försöka påverka politiker genom att skapa opinioner (Månson 1997:14-15). Mycket av NGO:s sätt att arbeta och strukturera sin verksamhet beror på vilka finansiella resurser de har till sitt förfogande. Var de får sina pengar kan komma att variera mellan allt från statliga bidrag till privata donationer (ibid).

NGO:s förlitar sig till stor del på en samhällelig mobilisering, protester och påtryckningar av olika slag. De använder sig av strategiska upplägg som exempelvis att rama in problem i nya sammanhang för att försöka uppmärksamma omvärlden på olika olägenheter (Risse 2005:286, Soyez 2000:10).

Inom mycket av den litteratur som skildrar NGO:s råder det numera en allmän konsensus kring att NGO:s påverkar samt är med och bidrar till förändringar inom världspolitiken (Risse, 2005:263). Vidare har NGO:s kommit att få en betydligt större inverkan på staters verksamheter bland annat när det gäller olika policy utföranden samt i bildandet av internationella normer och handlingsplaner (ibid:263-264).

3.1.1 NGO:s relationer till FN

NGO:s relation till FN tar sin utgångspunkt i FN-stadgan och artikel 71. Denna artikel berättigar det Ekonomiska- och Sociala rådet (ECOSOC)³ att:

“make suitable arrangements for consultation with non-governmental organizations which are concerned with matters within its competence” (Artikel 71, FN-stadgan)⁴.

NGO:s kan erhålla konsultativ status inom ECOSOC genom en av tre kategorier, vilka betecknas som I, II och ”the roster” som betyder register eller förteckning ((1) <http://www.un.org/>, Månson 1997:18). De i kategori I omfattar internationella NGO:s som har en särskild kompetens inom de flesta av ECOSOC’s arbetsområden och har givetvis den största accessen till rådet. Kategori II inkluderar de NGO:s som är aktiva endast inom några få av ECOSOC’s områden. De som hamnar i sista kategorin, ”the roster”, bidrar till ECOSOC’s arbete endast vid enstaka tillfällen (ibid). En konsultativ status enligt kategori I och II innebär i stort att NGO:s har möjligheter, att närvara som observatörer vid offentliga möten, få sina egna uttalanden publicerade som FN-dokument, hålla muntliga presentationer vid ECOSOC’s möten, genomföra en specifik studie samt få tillstånd att tillhandahålla sekretariatets tjänster genom att få tillgång till FN-dokument, pressmaterial och andra viktiga skrivelser (ibid).

3.2 Inuit Circumpolar Conference

Sedan 1980-talet har ursprungsbefolkningars organisationer så kallade Indigenous Peoples Organizations (IPO) kommit att bli mycket viktiga aktörer inom den arktiska miljöpolitiken. Genom att de hjälper till att lyfta fram ursprungsbefolkningarnas behov och problem i de arktiska områdena samt argumenterar för deras inkludering i frågor som berör deras egen miljö (Nuttall 2000:621). En av de viktigaste av dessa IPO:s har kommit att bli Inuit Circumpolar Conference som har varit en ledande frontfigur för beskyddandet av den arktiska miljön och dess ursprungsbefolkning. De har vidare varit den mest drivande kraften bakom många av de initiativ som tagits fram i kampen för att skydda de arktiska områdenas känsliga miljö (Nuttall 2000:622).

---

³ <http://www.un.org/ecosoc/>

⁴ <http://www.un.org/aboutun/charter/>

3.2.1 ICC's arbete och mål

Organisationen ICC är idag en NGO som representerar ca 160 000 inuiter i de arktiska regionerna av Alaska, Kanada, Grönland och Norra Ryssland ((2)www.inuit.org)(se bilaga 1). Organisationen grundades 1977 av inuiten Eben Hopson från Barrow, Alaska och har allt sedan dess kommit att växa till en stor och framgångsrik NGO med fokus på ursprungsbefolkningars rättigheter i områdena i Arktis, vilka främst befolkas av inuiter ((3)www.inuit.org). Hopsons strävan efter inuiters självbestämmande som en liberal och demokratisk ideologi kom att utgöra grunden för en inuitisk politisk vision som med tiden kom att växa sig allt starkare. Han påtalade vidare att inuiter var unika som ursprungsbefolkning då de var de naturliga förespråkarna för den arktiska naturen (Shadian 2005:251). Under perioden för ICC's bildande skapades det också en ny diskurs inom den arktiska politiken, vilken kom att växa parallellt med en ökad fokus på regionen som helhet (Shadian 2005:250). Denna ökade fokus låg till en början främst på frågor gällande inuiternas rätt till land men övergick senare till att också innefatta ett ökat skydd av miljön och befolkningens naturliga rättigheter (Shadian 2005:252). Sedan ICC bildades har organisationen strävat efter att etablera sin egen arktiska politik baserad på ursprungsbefolkningarnas kunskap och expertis kring miljöförhållandena tillsammans med etiska och praktiska riktlinjer för mänsklig aktivitet i Arktis (Nuttall 2000:625).

1985 satte ICC upp sin egen Environmental Commission (ICCEC), vars uppgift blev att ta fram en Inuit Conservation Strategy (ICS). Resultatet blev Inuit Regional Conservation Strategy (IRCS), vilken inte bara kom att bli den första strategin för ett bevarande och ett beskyddande av den arktiska miljön, utan också den första regionala strategin inom detta ändamål (ibid). Det IRCS i stort skulle sträva efter var att säkerställa inuiternas rätt till att få fortsätta fiska och jaga i samma områden samt att bevara och beskydda deras näringskällor. Om den arktiska miljön ska kunna komma att skyddas och inuiternas distinkta och utpräglade värden ska överleva, måste en specifik och sammanhängande policy för vidare arbete i området föreslås och arbetas fram (Nuttall 2000:625, (4)www.inuit.org). IRCS har vidare vunnit mycket stöd hos FN's Environment Programme⁵ och har kommit att bli en betydelsefull del i arbetet för ett ökat samarbete inom miljöfrågorna i Arktis (Young 1992:187).

IRCS låg senare till grunden för ytterligare ett dokument nämligen ICC's Principles and Elements for a Comprehensive Arctic Policy som kom 1992 (Nuttall 2000:625). ICC's arbete för att försöka motverka de hot som finns mot den arktiska miljön har bidragit till att organisationen börjat kräva ett internationellt erkännande av inuiter som en viktig källa för bevarandet av denna miljö. Vidare har den kunskap som inuiterna besitter kring denna problematik i allt större utsträckning också börjat användas för politiska ändamål (ibid).

---

⁵ <http://www.unep.org/>

Två viktiga grundelement inom internationellt arktiskt samarbete är the Arctic Environmental Protection Strategy (AEPS)⁶ och the Arctic Council (AC), vilka båda är tecken på en allt mer förändrad roll av de arktiska staterna samt att Arktis blivit en alltmer framträdande internationell politisk region (Nuttall 2000:622). Genom the "Finnish Initiative" 1989 lanserades the "Rovaniemi Process" där det beslöts i samråd mellan de åtta arktiska länderna (Kanada, Grönland (Danmark), Finland, Island, Norge, Ryssland, Sverige och Alaska) att undersöka möjligheterna för ett eventuellt arktiskt samarbete med fokus på miljöfrågor. Detta ledde i sin tur till the Rovaniemi Ministerial Meeting i juni 1991, där grunden för AEPS kom att läggas (Archer, Scrivener 2000:606).

AC kom att skapas efter att ICC och två andra NGO:s uttryckt behovet av ett allmänt och generellt politiskt organ som kunde representera Arktis samt omvandla AEPS i praktiken. Vidare skulle AC fungera som en samordnare för olika samarbetsaktiviteter i Arktis. Det var först 1991 som AC kom att etableras och detta vid Rovaniemi AEPS Ministerial Meeting (Archer, Scrivener 2000:613). AC är idag en mellanstatlig organisation vars medlemmar främst består av de arktiska staterna (se ovan), men som också kommit att godkänna ett permanent deltagande av bland annat ICC. Rådet är ett forum för samarbete och diskussioner mellan medlemsstaterna gällande skyddet av den arktiska miljön. Vidare är syftet att fortsätta arbetet med att ge ursprungsbefolkningar rättigheter både inom den nationella och den internationella arenan (Archer, Scrivener 2000:613, Young 2005:10).

I takt med att ursprungsbefolkningarna i allt större utsträckning kommit att organisera sig för att kunna göra politiska aktioner inom arktiska miljöfrågor, har bildandet av AEPS och AC vidare givit dessa organisationer, och främst ICC, en större internationell roll inom miljöpolitiken. Det har också bidragit till att maktstrukturer inom världspolitikerna kommit att ändras där det traditionella statscentrerade systemet numera samverkar med ett multicentrerat system som domineras av NGO:s och andra transnationella icke-statliga aktörer (Nuttall 2000:624,633). ICC använder i hög grad sin kunskap om miljön och naturen de lever i när de försöker påverka och påvisa den problematik de omges av. Denna kunskap kan vidare fungera som en viktig faktor i arbete för deras överlevnad samt ge dem ett övertag gentemot regeringar och andra internationella organisationer (Nuttall 2000:635).

ICC står vidare inför utmaningen att påtala betydelsen av Arktis som ett hemland för en ursprungsbefolkning som står inför en mängd hot. Deras arbete blir här att ännu mer proklamera för dess skydd och bevarande (ibid). ICC har numera inte bara växt till en viktig politisk aktör utan också kommit att erhålla en legitimitet som innebär att de bäst kan komma att definiera regionen som helhet (Shadian 2005:250). ICC är och har vidare varit en mycket ledande NGO för en mängd andra organisationer som involverar ursprungsbefolkningar, vilket varit av yttersta betydelse i de regioner där befolkningen inte besitter samma möjligheter till att organisera sig (Linderöth PhD 2006:14).

---

⁶ <http://portal.sdwg.org/media.php?mid=623&xwm=true>

Inuiterna har genom ICC, både på ett indirekt och direkt sätt, kommit att omdefiniera den arktiska regionen. Vidare har ICC i stor utsträckning kommit att bli en kulminerande, mer komplex och multidimensionell aktör inom arktiska internationella relationer. Den autonomi inuiterna uppnått nationellt genom deras rätt till land, och internationellt genom ICC, kan ses som ett ytterligare steg inom den arktiska politiken och utvecklingen (Shadian 2005:257).

3.2.2 ICC's relation till FN

Ursprungsbefolkningar har på ett mycket aktivt sätt börjat delta inom olika FN-aktiviteter såsom internationella konferenser och vid förberedande möten. Vidare har diskussionerna kring ursprungsbefolkningar och olika instrument för att tillgodose deras rättigheter kommit att genomsyra många av FN's olika råd under flera årtionden (Lindroth 2006:239, Nuttall 2000:399-400).

Det senaste exemplet är arbetet med resolution, *Second Decade of the Worlds Indigenous Peoples*⁷ som påbörjades 2005 samt diskussionerna kring *the Draft Declaration on the Rights of Indigenous Peoples*⁸ (ibid). Med en ökad närvaro av ursprungsbefolkningars organisationer inom FN, har deras situation, rättigheter och krav kommit att placeras högt upp på agendan. FN har numera också kommit att erkänna att ursprungsbefolkningars olika rättigheter måste behandlas med extra hänsyn (Lindroth 2006:239). Inom FN deltar många ursprungsbefolkningars NGO:s aktivt och det finns även speciella arrangemang för många av dessa aktörer, bland annat *the Working Group on Indigenous Populations (WGIP)*⁹ och *the Permanent Forum on Indigenous Issues (PFII)*¹⁰. PFII är i sin tur ett rådgivande organ till ECOSOC. Båda dessa sammanslutningar är öppna för ursprungsbefolkningars NGO:s oavsett vilken konsultativ status de har inom ECOSOC ((6)www.inuitcircumpolar.com, Lindroth PhD 2006:1).

ICC har på ett mycket effektivt sätt proklamerat för sina specifika krav och rättigheter inom FN-systemet. De startade sitt arbete inom WGIP under 1980-talet. Under tiden pågick arbetet med *the Declaration of the Rights of Indigenous Peoples* inom vilken ICC var väldigt driftig och bidrog med flera inlägg. Eftersom ICC kom att inneha en stor inverkan på denna deklARATION, bidrog det till att ursprungsbefolkningars rättigheter verkligen togs upp till diskussion (Lindroth PhD 2006:3,13). ICC har vidare kommit att bli en professionell förhandlare samt duktig på att göra uttalanden och komma med redogörelser. De har också kommit att verka inom *UN Framework Convention on Climate Change*¹¹ och de var även närvarande vid FN's *Conference on Environment and Development (UNCED)*¹² i Rio de Janeiro 1992 (Lindroth PhD 2006:4, (7)www.inuit.org). 1983 erhöll ICC

---

⁷ <http://www.un.org/esa/socdev/unpfii/en/second.html>

⁸ [http://www.unhchr.ch/huridocda/huridoca.nsf/\(Symbol\)/E.CN.4.SUB.2.RES.1994.45.En](http://www.unhchr.ch/huridocda/huridoca.nsf/(Symbol)/E.CN.4.SUB.2.RES.1994.45.En)

⁹ <http://www.iwgia.org/sw8632.asp>

¹⁰ <http://www.un.org/esa/socdev/unpfii/>

¹¹ <http://unfccc.int/2860.php>

¹² <http://www.un.org/geninfo/bp/enviro.html>

en NGO status vid FN och har idag en konsultativ status II inom ECOSOC, vilket innebär att de har rätt närvara som observatörer vid offentliga möten, få sina egna uttalanden publicerade som FN-dokument, hålla muntliga presentationer vid ECOSOC's möten samt genomföra specifika studier ((1) <http://www.un.org/>, Månson 1997:18, (2)www.inuit.org). ICC har också kommit att inse att de måste vara strategiska i sitt arbete att förespråka inuiternas rättigheter, vilket innebär att de inte endast kan fungera som initiativtagare utan också måste förena sig med andra organisationer och grupper i vissa sammanhang ((3)www.inuit.org, (5)www.inuitcircumpolar.com). På grund av deras allt större roll inom internationella forum som FN har ICC kommit att sätta ursprungsbefolkningars rättigheter på agendan. De har också kommit att bidra till ökade möjligheter för ett större och mer aktivt deltagande för denna grupp inom hela organisationen ((3)www.inuit.org, Nuttall 1994:27, Lindroth 2006:243).

Genom sina kunskaper och sin expertis kring området innehar ICC en till synes hög legitimitet inom FN, då de innehar en god sakkunskap samt har tillgång till information från en gräsrotsnivå. Inom den arktiska kontexten har ICC därmed kommit att erhålla en stor trovärdighet då de bidragit med mycket kunskap och expertis inom frågor som andra aktörer kan ha svårt att erhålla (Lindroth PhD 2006:16).

3.2.3 Arktis och dess befolkning

Det arktiska området avser den region som ligger runt jordens norra pol innanför den nordliga polcirkeln och omfattas av: norra Ryssland, Alaska, Kanada, Grönland, Skandinavien och Norra ishavet (Young 1992:2-3). Trots dess stora yta kan det förefalla mycket litet med tanke på deras låga populationsantal, vilket gör området till en av de mest glesbefolkade regionerna i världen (Young 1992:5). Området är trots detta ett hemland för en grupp av ursprungsbefolkningar vars livsstil är oerhört beroende av miljön och naturen de omges av (Young 1992:5,10). De representerar vidare en mycket distinkt och anpassningsbar kultur i en till synes ovanlig miljö (Young 1992:xi). Vad som sker i denna region är av yttersta relevans för dessa ursprungsbefolkningar, speciellt vad gäller sådant som kan komma att påverka miljön då detta också inverkar på deras sociala och kulturella rättigheter (ibid). I takt med att Arktis som en viktig region ökar kommer det att bidra till att dess områden blir mer och mer påverkade av utomstående aktörer. Stora dramatiska förändringar sker redan i regionen och miljön men också den befolkning som bor och lever där står inför en mängd utmaningar och hot (Nuttall, Callaghan 2000:XXV).

De resurserna Arktis erbjuder fungerar inte bara som en näringskälla för dessa ursprungsbefolkningar utan utgör också en fundamental bas för en social identitet och en kulturell överlevnad för dessa människor. Det sociala, ekonomiska och kulturella förhållandet som ursprungsbefolkningen har till den arktiska miljön illustreras i sin tur rikligt av mytologier och historiska berättelser (Nuttall 2000:377). Med tanke på de mycket betydelsefulla miljöfrågorna som kommer att påverka Arktis och dess ursprungsbefolkning har deras synsätt och relationer till

miljön blivit betydligt mer framträdande när det gäller deras kamp för sina rättigheter. För ursprungsbefolkningen kommer det inte enbart att handla om ett skydd för deras natur och levnadsmiljö utan det kommer också att gälla social och ekonomisk rättvisa, en kulturell överlevnad och ett politiskt överförande (Nuttall 2000:378). Vidare utmärker sig ursprungsbefolkningen från andra populationer i den meningen att de baserar sina krav på erkännande genom att påtala deras speciella och unika relation till den kringliggande miljön samt vikten av dess fortsatta existens till nästkommande generationer (Nuttall 2000:379). Miljön kommer därmed att inneha en dubbel betydelse för en ursprungsbefolkning dels när det gäller de resurser som miljön bidrar med och som är förutsättningen för deras fortsatta fysiska överlevnad. Men miljön är också dessa människors hemland, en historisk plats som de kan identifiera sig med (Johansson Dahre 1997:7).

Denna speciella relation dessa människor har till miljön de lever i har vidare bidragit till framväxandet av ett unikt filosofiskt perspektiv, vilken fungerar som grund för deras vidare arbete. Från ursprungsbefolkningarnas perspektiv är allt liv, människor som djur beroende av varandra (Nuttall 2000:626). En ICC rapport gör följande beskrivning:

”Inuit have a special relationship to the land, water, and wildlife in their homelands. Out of this special relationship comes a unique philosophical perspective, based on a deep understanding not only of each individual environmental component, but also of ecological interrelationships and the role of humans within the natural world” (Inuit Circumpolar Conference 1994, Nuttall 2000:626).

Regionen kan därmed anses vara en av få kvarvarande platser där naturliga levnadssätt fortfarande kan florera och där människor fortfarande kan leva på ett traditionsenligt sätt tillsammans med naturen. I takt med ökade miljöhot har nu dessa människor kommit att bli mer medvetna om att behöva skydda sina intressen och har därför i allt större grad organiserat sig för att kunna ta tag i problematiken (Young 1992:219).

3.2.4 Miljöproblematiken

För många människor har Arktis varit en region vars miljö till stor del förefallit ofördärvad. Men idag ser bilden en aning annorlunda ut, då en mängd föroreningar från olika källor kommit att hota det arktiska ekosystemet och människorna som bor där (Reiersen 2000:575).

Miljöproblem från exempelvis en industriell aktivitet, som sker både inom och utom Arktis får allvarliga konsekvenser inte bara på det traditionella livet utan också på människors hälsa. Det råder vidare en stor oro över vilka effekter uttunnandet av ozonskiktet och andra föroreningar kan komma att få på det känsliga området (Nuttall 2000:395-396). Inom Arktis tränger föroreningar in på nästintill alla nivåer av näringskedjan, detta då föroreningarna bryts ner betydligt långsammare på grund av de lägre temperaturerna som råder i dessa regioner.

Vidare är det arktiska ekosystemet extremt känsligt för klimatförändringar och på grund av den globala uppvärmningen förutser många forskare en förhöjning av den arktiska medeltemperaturen. Om dessa förutsägelser visar sig stämma, kommer den globala uppvärmningen få en mycket stor inverkan på den arktiska miljön och på ursprungsbefolkningens levnadsförhållanden (Nuttall 2000:396, Young 1992:218-219). Isarna kommer smälta, fisktillståndet fluktuerar, permafrosten kommer att börja töa betydligt tidigare på våren men däremot ta längre tid att frysa under hösten. Klimatförändringarna kan också komma att störa vandringslederna för sälar och valar, vilket i sin tur kommer att påverka de regioner som lever på jakt och fiske. I det stora hela sätter dessa miljöproblem hela Arktis i gungning då det får otroliga konsekvenser för hela regionens fortsatta existens (ibid).

4 Analys

Jag kommer att strukturera analysen efter mina två valda rubriker i det teoretiska ramverket, detta för att lättare kunna belysa de olika centrala momenten som jag tidigare nämnde under min presentation.

En klar och tydlig definition över fenomenet NGO:s är enligt mina valda teorier svår att utkristallisera. Enligt Weiss och Gordenker öppnar termen även upp för många olika varianter och gör det därmed ännu svårare att klargöra dess exakta definiering (Weiss, Gordenker 1996:18). Trots detta finns det ändå vissa grundläggande element som kan påvisa vissa distinkta kännetecken hos NGO:s som en organisationsform. Weiss och Gordenker nämner bland annat deras viktiga funktion för bildandet av nätverk mellan stater och icke-statliga aktörer. Vidare är de mycket goda informationsspridare och viktiga aktörer i introducerandet av nya idéer. NGO:s är vidare erfarna vad gäller att belysa problem och missförhållanden. De är också goda förespråkare för skapandet av nya politiska policys samt innehar de ofta en god kunskap och expertis inom sitt arbetsområde (Weiss, Gordenker 1996:18-19). Den kunskap och expertis många NGO:s använder sig av erhåller de till viss del genom att samarbeta med människor på en gräsrotsnivå. Deras expertis ökar även deras trovärdighet i många sammanhang och bidrar till att de anses legitima i sina bedömningar (Fagot Aviel 1999:157). Vidare kan en av deras viktigaste bidrag komma att vara deras förmåga att lyfta upp lokala frågor och problem på den globala politiska agendan (Weiss, Gordenker 1996:19).

NGO:s kan också komma att differentiera sig mellan varandra, detta både i omfattning och ämnesområde men också gällande organisationens uppbyggnad och karaktär. Många NGOs sysslar endast med en specifik fråga medan andra har ett betydligt större verksamhetsfält (Fagot Aviel 1999:157). NGO:s kan oftast på ett mer hängivet och fokuserat sätt arbeta med sakfrågor. Till skillnad från stater och regeringar som istället har en mängd arbetsområden som de är verksamma inom, vilket gör att deras prioriteringar inte alltid stämmer överens med NGO:s (ibid).

Weiss och Gordenker nämner även att de flesta NGO:s arbetar med människor utanför organisationen, vilket innebär att medlemmarna själva inte är de som är i direkt behov av stöd eller hjälp. Mer vanligt är alltså att de engagerar sig i frågor som påvisar orättvisor eller missförhållanden på platser som inte står i direkt anknytning till medlemmarna själva. NGO:s kan därmed komma att uppfattas som en speciell form av organisationer som är privata i sin form men innehar publika ändamål (Weiss, Gordenker 1996:20).

Min utvalda organisation, ICC, kan anses inneha flera av de grundläggande faktorerna för hur en NGO kan komma att känneteckna sig. För det första är det en NGO som verkar inom en specifik sakfråga. ICC representerar och arbetar för

inuiternas behov och problem samt bevarandet av deras livsstil och miljö i de arktiska områdena ((3)www.inuit.org, Nuttall 2000:625). Deras sakfrågor rör vidare att arbeta för ett ökat skydd av den arktiska miljön och ursprungsbefolkningens naturliga sociala och kulturella rättigheter. ICC har också på ett utomordentligt sätt lyft fram de missförhållanden och problem som till stor del råder i Arktis. Eftersom ICC som organisation består av inuitiska medlemmar samt styrs av densamma kan deras kunskaper och expertis inom området anses vara ytterst legitima då de verkar och arbetar inom de berörda områdena samt har nära kontakter med befolkningen i regionerna. Denna expertis är det därmed ingen som kan komma att mäta sig med, vilket också bidrar till att deras uttalanden och argument kan anses vara mycket trovärdiga (Shadian 2005:251-252).

ICC har vidare kommit att bilda och forma en mängd olika nätverk inom den arktiska miljöproblematiken samt inom området för inuiternas olika rättigheter. Bland annat har ICC varit med och startat upp både AC och AEPS för ett utökat arktiskt samarbete samt varit drivkraften bakom flera arbetsgrupper inom FN. Vidare har de hjälpt till att utforma ett flertal policy dokument och deklamationer som kommit att få en enorm betydelse för utvecklingen inom området, detta både på en nationell och internationell nivå (Archer, Scrivener 2000:613, Young 2005:10, Nuttall 2000:399-400). Nätverken ICC varit med och skapat har vidare hjälpt de att kombinera sin expertis och sina resurser för att på så sätt maximera sin effektivitet. Inom exempelvis AC som är en mellanstatlig organisation har ICC möjligheter att samarbeta både med andra NGO:s men också med de arktiska staterna som ingår. Även inom FN ges denna möjlighet fast då i en ännu större skala och sammanhang. ICC's förmåga att sprida information, upplysa om Arktis problem, bilda nätverk och arbetsgrupper för att synliggöra regionens problematik samt deras utformande av olika policys har starkt bidragit till att deras frågor hörsammats samt kommit upp till diskussion inom en mängd forum. Vidare har deras enorma expertis starkt bidragit till deras framgångar, speciellt på den internationella arenan. De har på ett mycket framgångsrikt sätt knutit det lokala till det globala som Weiss och Gordenker också uttrycker det, vilket förefaller vara ett av NGO:s mest centrala mål.

Men ICC kan däremot förefalla utmärkande och till viss del urskilja sig som en NGO genom att de arbetar för ett specifikt egenintresse som inbegriper frågor som handlar om hela organisationens samt dess medlemmars egen livsstil och levnadsförhållanden. Allt som sker i denna region är av stor relevans för ursprungsbefolkningen speciellt det som påverkar deras miljö, då det också kommer inverka på deras sociala och kulturella rättigheter (Nuttall, Callaghan 2000:XXV). Resurserna inom Arktis fungerar inte endast som en näringskälla utan också som en bas för hela deras identitet och kulturella överlevnad. Därför handlar ICC's arbete inte enbart om att skydda den arktiska miljön utan också om att arbeta för en högre ekonomisk och social rättvisa samt för en kulturell fortlevnad (Nuttall 2000:377). Miljön för inuiterna innehar därmed en dubbel betydelse då det utgör både en näringskälla men också en historisk plats som de kan identifiera sig med. Denna till synes speciella relation mellan miljö, kultur och historia har också bidragit till framväxandet av ett filosofiskt perspektiv, vilken kommit att spela stor roll för ursprungsbefolkningens och speciellt ICC's

fortsatta arbete (ibid:378, Johansson Dahre 1997:7). Vidare kan ursprungsbefolkningar utmärka sig från andra populationer på så sätt att de baserar sina krav på erkännande genom att betona deras speciella och unika relation till den miljö de omges av (Nuttall 2000:379). ICC har därför på många sätt kommit att omdefiniera den arktiska politiken, detta både på ett direkt och indirekt sätt (Shadian 2005:257). Enligt de utvalda teorierna, arbetar de flesta generella NGO:s med sakfrågor som inte på ett direkt sätt påverkar de själva inom organisationen eller hela deras livsstil och existens. Därför kan ICC förefalla vara en avvikande NGO, då deras arbete i större utsträckning påverkar hela organisationen samt dess medlemmars fortsatta existerande som en ursprungsbefolkning.

4.1 Arbetsmetoder

För att påvisa NGO:s olika sätt att arbeta har Keck och Sikkink belyst tre olika förfarande. Den första handlar om ”information politics” och klargör NGO:s sätt att arbeta för att ta fram relevant och pålitlig information (Keck, Sikkink 1998:16). De kan vidare tillhandahålla information som regeringar och mellanstatliga organisationer kan ha svårt att leverera på grund av exempelvis andra prioriteringar eller resursbrist. NGO:s arbete är i väldigt hög grad beroende av insamlandet av information, då detta är materialet som de bygger mycket av sina uttalanden och kampanjer på. Bistår NGO:s med relevant och pålitligt material, kanske direkt från en gräsrotsnivå, kan deras legitimitet och inflytande komma att öka ännu mer (ibid:21). Det andra förfarandet Keck och Sikkink tar fasta på är det om ”leverage politics”, vilket innebär att NGO:s arbetar med att försöka öka sitt inflytande för att på så sätt kunna förändra och skapa ny policys. Mycket av deras inflytande kan höra ihop med deras förmåga att mobilisera sig och sina medlemmar för att tillsammans skapa kanaler till att nå ut till centrala beslutsfattare (ibid:23). Den tredje arbetsmetoden är ”accountability politics”. Här arbetar NGO:s med att övervaka implementeringen av beslut samt förmå politiker till att stå fast vid sitt ord (ibid:24).

ICC kan i sitt sätt att arbeta komma att använda alla tre metoderna som Keck och Sikkink påvisar. För det första arbetar de otroligt mycket med att samla in relevant och pålitlig information (”information politics”), vilket de i väldigt hög grad har möjlighet till, då organisationen består av inuiterna själva samt har en direkt kontakt med inuiter i de fyra regioner som ICC omfattar. Insamlandet av information kan därför inte tyckas vara av någon svårare art, då de själva kan fungera som en informationskälla samt har tillgång till fakta om deras miljö och levnadssituation. Vidare ger denna fördel ICC en status som en central och legitim aktör inom frågor som berör den arktiska miljön och inuiternas rättigheter (Shadian 2005:250). I sitt arbete för att skapa inflytande (”leverage politics”), är ICC återigen en mycket aktiv aktör. De har både inom AC och FN’s olika arbetsgrupper för miljö och ursprungsbefolkningars rättigheter kommit att bli mycket inflytelserika tack vare sitt stora engagemang och sin expertis. ICC har

även tagit fram en mängd olika dokument och skrivelser där deras problematik belyses samt vilka förändringar man vill ska ske. Eftersom ICC erhåller relativt stort inflytande inom AC och vissa arbetsgrupper i FN, kan deras möjligheter till påverkan anses vara rätt så stor. Vidare strävar ICC efter att etablera en egen Arktisk politik som ska vara baserad på ursprungsbefolkningens kunskaper kring de rådande miljöförhållandena tillsammans med andra etiska riktlinjer för en mänsklig aktivitet på Arktis ((3)www.inuit.org, Nuttall 2000:625) Genom deras förmåga att också mobilisera sig kring frågor som berör specifikt deras egna intressen kan deras möjligheter till påverkan inom andra samhällsliga forum förekomma en aning lättare, då de kan uppfattas som en enad aktör (Nuttall 2000:399-400).

ICC's arbetssätt inom "accountability politics", kan återigen handla om deras förmåga att involvera sig i mellanstatliga organisationer som AC och FN. Inom dessa organisationer kan deras möjligheter att också påverka stater och dess regeringar öka. ICC's möjligheter att få till stånd förändringar och ett ökat ansvarstagande kan fungera bäst genom forum som AC och FN, då det på ett nationellt plan kan vara mer problematiskt att erhålla det inflytande som behövs för att få till förändringar samt kunna utkräva ansvar. Vidare är ICC's problemområde något som måste förankras globalt, då det på lång sikt inte endast kommer att beröra den arktiska regionen och dess ursprungsbefolkning. Eftersom miljöproblemen i Arktis blir allt tydligare kommer effekten och konsekvenserna också avspeglade sig på omvärlden.

4.2 Möjligheter till påverkan och deltagande

Enligt Keck och Sikkink kan NGO:s förmåga att påverka variera mellan allt från att involvera sig i olika mellanstatliga organisationer till att upplysa massmedia och bilda opinioner (Keck, Sikkink 1998:26). De tar också upp aspekter som kan komma att vara viktiga när man pratar om NGO:s påverkan och inflytande. En av dem är "issue characteristics", vilket innebär att NGO:s kan ha en stor roll inom frågor som kan väcka känslor eller medlidande hos människor (ibid). Vidare har NGO:s inflytande och möjligheter till påverkan inom FN starkt haft att göra med deras utökade kunskaper och expertis inom dels sina sakområden men också om hur hela FN-systemet verkligen fungerar. De har också kommit att förfina sin taktik när det gäller att hålla anföranden och uttalanden i FN's olika råd och arbetsgrupper (Fagot Aviel 1999:159). Många NGO:s har vidare lärt sig att för att få igenom beslut eller öppna upp för vissa frågor inom multilaterala förhandlingar, bör en allmän konsensus kring problemen finnas sedan tidigare. Givetvis underlättare det om alla parter också vill komma fram till en gemensam lösning på problematiken (ibid). Flertalet NGO:s har därför insett att det bästa sättet att utöva sin påverkan är därför under förberedelseprocessen. Genom att delta i olika expert- och arbetsgrupper som anordnas, kan de öppna upp till diskussion samt förankra problem och eventuella lösningar (ibid.159-160). De kan också säkerställa sin närvaro genom möjligheten att förena sig med regeringar och andra

internationella organisationer. Vissa NGO:s har däremot fått privilegiet att delta under själva mötena, antingen genom att ingå i en nationell delegation, som observatörer eller att de erhållit en konsultativ status enligt ECOSOC's regler (ibid).

ICC möjligheter till påverkan har främst tagit sig uttryck i deras deltagande inom olika mellanstatliga organisationer som FN och AC. De har vidare kommit att forma sig till en relativt omfattande NGO med flera mindre organisationer knutna till sig. Deras förmåga att bilda nätverk också med nationella aktörer är av stor vikt för att gemensamt kunna samordna sin expertis, krav och mål för att på bästa sätt utgöra en stark och enad aktör. De har fått stor genomslagskraft genom sitt arbete inom olika mellanstatliga organisationer men också genom ett aktivt deltagande i olika konferenser och sammankomster där den arktiska problematiken belyses (Nuttall 2000:622,625). Den typ av karaktäristika som Keck och Sikkink tar fasta på kan appliceras på ICC till viss del. Vad gäller "issue characteristics" kan ICC som NGO syssla med att tillgodose en specifik grupps rättigheter. Denna grupp kan förefalla väcka sympati hos aktörer utanför organisationen då det handlar om en ursprungsbefolkning vars kultur och miljö kan komma att elimineras. Hela deras livsstil och levnadssituation är beroende av den miljö de lever i, vilket kan leda till att deras situation uppfattas som mycket sårbar (Keck, Sikkink 1998:26). Eftersom ICC, som jag också nämnt tidigare, arbetar för rättigheter som även innefattar de själva i organisationen kan det komma att påverka hur utomstående aktörer sympatiserar med ICC. Vidare visar det exempel som Keck och Sikkink tar upp att de miljökampanjer som fått störst genomslagskraft har tryckt på kopplingen mellan att både skydda den ömtåliga miljön men också den oftast utsatta befolkningen som lever där (Keck, Sikkink 1998:27). Även i fallet ICC kan detta förefalla troligt, då de starkt proklamerar för en sådan koppling. Kanske detta också kan vara en förklaring till det alltmer ökade intresset för regionen och dess befolkning.

ICC har som jag tidigare nämnt, sedan länge aktivt deltagit i flera av FN's råd och arbetsgrupper. Deras närvaro har tillsammans med arbetet att utforma olika deklARATIONER och policys bidragit till deras roll som en viktig NGO med stort inflytande (Lindroth PhD 2006:3,13). En alltmer ökad närvaro av ICC har också hjälpt till att placera ursprungsbefolkningars, speciellt inuiternas, krav och rättigheter på FN's agenda. 1983 erhöll ICC en NGO-status och idag innehar organisationen konsultativstatus II inom ECOSOC, vilket innebär att de får komma med inlägg och uttalanden inom vissa av FN's råd samt har möjligheten att få vissa av sina skrivelser publicerade. ICC närvarar idag både före och under de FN konferenser som är av intresse för ICC, detta genom att de deltar i de förberedelseprocesser och expertgrupper som ofta föregår möten och konferenser. ICC medverkar även i ett flertal arbetsgrupper för ursprungsbefolkningars rättigheter som exempelvis WGIP men har också medverkat i utföranden av flera dokument och skrivelser om området, vilket bidragit till att de har lyft och belyst problematiken innan mötena tar sin början. ICC är därför väl medvetna om att de måste påtala de problem och missförhållanden som finns innan viktiga aktörer som stater och beslutsfattare sätter sig ner och diskuterar ((1)<http://www.un.org/> (2)www.inuit.org). ICC's stora expertis inom området gör att deras legitimitet

ökar samt har de som NGO en stor tillförlitlighet, då deras kunskap verkligen kan anses komma direkt från ursprungsbefolkningen själva. Denna expertis kan vidare uppfattas som en utmärkande faktor för ICC, då ingen annan NGO eller statlig aktör kan komma att uppnå denna kunskap (Linderoth 2006:257, (3)www.inuit.org, (5)www.inuitcircumpolar.com).

ICC's arbete kring miljö och inuiters rättigheter har tillsammans med andra ursprungsbefolkningars organisering bidragit till att maktstrukturer kommit att ändras inom världspolitiken. Traditionella statscentrerade system har numera kommit att samverka med multicentrerade system, vilka domineras av NGO:s och andra transnationella aktörer (Young 2005:624,633). Återigen visar detta på NGO:s förmåga att bilda nätverk och få upp lokala frågor till det globala planet. ICC är därmed ett bra exempel på en NGO som har kunnat åstadkomma en hög grad av påverkan inom de frågor som de relaterar hela sin existens till. Deras till viss del specifika karaktär som NGO, kan ha kommit att hjälpa dem att nå den internationella position de idag har. Vidare har ICC kommit att använda sin expertis och kunskap till att försöka påverka politiskt och det är därför ingen tvekan om att ICC har battrat på sin roll som en otroligt viktig aktör inom den nationella och internationella diskursen.

5 Slutsats - ICC, en avvikande NGO?

Inledningsvis ställde jag mig frågan: Hur skiljer sig ursprungsbefolkningars NGO:s från andra NGO:s? För att bäst besvara detta kommer jag därför att använda mig av mina tre frågor som jag ställde mig i början av denna uppsats. Vad urskiljer ICC som en NGO? Vilka arbetsmetoder samt möjligheter till påverkan kan organisationen anses ha? Vilken roll och legitimitet har ICC inom Förenta Nationerna?

ICC kan som NGO komma att urskilja sig på så sätt att de sakfrågor de arbetar med direkt rör hela organisationens verksamhet, det vill säga att bevara och beskydda inuiternas egen miljö, livsstil och existens. Arktis är inte enbart en plats som utgör en näringskälla för denna ursprungsbefolkning utan det är också en historisk plats som de identifierar sig med. Det ökade miljöhotet utgör därför ett hot mot hela deras existens, vilket gör ICC's arbete till viss del specifikt då de faktiskt arbetar med att skydda sin ursprungsbefolkning mot att elimineras. Enligt mina utvalda teorier kan det påvisas att mer generella NGO:s ej arbetar med frågor som kommer att beröra de själva inom organisationen eller deras egen tillvaro och livsstil på ett direkt och explicit sätt, det vill säga att deras levnadssituation är inte hotad. De arbetar inte för sin fortsatta överlevnad som befolkning på samma sätt som ICC. ICC kan därför komma att förefalla vara en avvikande NGO då deras arbete inverkar och har betydelse för hela deras fortsatta tillvaro .

ICC kan anses vara ett tydligt exempel på en generell NGO när det gäller deras arbetsmetoder såsom att sprida information, bilda nätverk både på ett nationellt men också ett internationellt plan, uppmärksamma problem och missförhållanden, vara med och skriva policy dokument samt fungera som goda experter inom sitt arbetsområde. Deras aktiva engagemang och deltagande inom mellanstatliga organisationer såsom AC och FN, samt deras driftighet i att driva på olika utvecklingsprojekt, har i sin tur medverkat till att deras möjligheter till att påverka kommit att öka. Den expertis som ICC innehar ger dem en trovärdighet och legitimitet som ingen annan organisation eller aktör kan mäta sig med i regionen, vilket också kan vara en av anledningarna till deras framsteg inom den internationella politiska arenan.

Deras roll inom FN har som nämnts tidigare varit mycket stor då de varit frontfigurer i etablerandet av flera arbetsgrupper samt i utförandet av vissa deklARATIONER. Vidare kan deras legitimitet även inom FN anses vara hög då deras expertis inom området för bevarandet av inuiternas miljö och rättigheter är mycket tillförlitlig och av hög relevans. ICC har vidare tagit miljöproblematiken samt ursprungsbefolkningens rättigheter upp på den internationella agendan samt påvisat betydelsen av en ny Arktisk politik där lokala frågor måste förankras i det globala.

Deras unika livsstil samt deras starka kopplingar till naturen de lever i gör dem till en mycket utsatt grupp vars kultur och fortsatta existens är stark beroende av bevarandet av den arktiska miljön. ICC's omfattande expertis samt starka förankring i den region de lever i kan förefalla vara ännu en utmärkande faktor för denna organisation. Tillsammans med syftet att kämpa för sin ursprungsbefolkningens fortsatta kulturella fortlevnad och existens, anser jag därför att dessa ursprungsbefolkningars NGO kan skilja sig från mer generella NGO:s. För de flesta andra NGO:s förefaller ovanstående inte vara fallet då de inte kan komma att besitta denna stora expertis inom ett sakområde samt att de inte i samma utsträckning arbetar med att kämpa för sin egen speciella livsstil, kultur eller överlevnad. Jag anser därför att ICC är en avvikande NGO.

Givetvis finns det flera infallsvinklar till denna problematik, och det jag har valt att fokusera på är inte på något sätt uttömmande. Med denna uppsats ville jag främst försöka att belysa ICC' specifika och till viss del avvikande faktorer som en NGO, samt deras stora och viktiga roll för inuiternas fortsatta rättigheter inom den arktiska miljöpolitiken.

Den fortsatta forskningen skulle möjligtvis kunna innefatta att ännu mer påvisa vikten av ett erkännande av ursprungsbefolkningars rätt till landområde och historiska platser. För flera grupper av ursprungsbefolkningar har miljön och naturen en stor innebörd för deras livsstil och levnadssätt. Forskare har redan påtalat betydelsen av ett ökat skydd av ursprungsbefolkningar och deras miljö. Vidare bör ännu fler specifika handlingsprogram för att säkerställa inuiternas särpräglade levnadsstil i en till synes ömtålig miljö arbetas fram.

6 Referenser

Esaiasson, Peter- Gilljam, Mikael- Oscarsson, Henrik- Wängnerud. Lena, 2004. *Metodpraktikan*. Stockholm: Norstedts Juridik.

Fagot Aviel, JoAnn, 1999. s. 156-166, "i" Muldoon Jr, James P – Fagot Aviel, JoAnn – Reitano, Richard – Sullivan, Earl (red.). *Multilateral Diplomacy and the United Nations today*. Oxford: Westview Press.

Gordenker, Leon – Weiss, Thomas G, 1996. s. 17-47, "i" Weiss, Thomas G – Gordenker, Leon (red.). *NGOs, the UN, and Global Governance*. London: Lynne Rienner Publishers, Inc.

Hague, Rod – Harrop, Martin, 2001. *Comparative Government and Politics, An Introduction*. 5th Edition. New York: Palgrave.

Johansson Dahre, Ulf, 2001. s. 7-10, "i" Johansson Dahre, Ulf (red.). *Att kräva livet åter, Ursprungsfolk i kamp för sin miljö och kultur*. Lund: Förlagsföreningen Agora.

Keck E, Margaret – Sikkink, Kathryn, 1998. *Activists beyond borders*. New York: Cornell University Press.

Lindroth, Marjo, 2006. "Indigenous-state relations in the UN: establishing the indigenous forum", *Polar Record*, vol. 42 no. 222, s. 239-248.

Månson, Marie, 1997. *Världens NGO*. Stockholm: Utrikespolitiska Institutet.

Nuttell, Mark – Vakhtin, Nikolai – Korsmo, Fae L – Creery, Ian, 1994. s. vii, 1-28, 29-80, 81-104, 105-146, "i" Minority Rights Group (red.). *Polar Peoples, Self-Determination & Development*. London: Minority Rights Publications.

Nuttall, Mark – Callaghan, Terry V – Reiersen, Lars Otto – Archer, Clive – Scrivener, David – Nuttall, Mark, 2000. s. Xxv-xxxviii, 377-409, 575-599, 601-619, 621-637, "i" Nuttall, Mark – Callaghan, Terry V (red.). *The Arctic, Environment, People, Policy*. Amsterdam: Harwood Academic Publishers.

Risse, Thomas, 2005. s.255-274, "i" Carlsnaes, Walter – Risse, Thomas – Simmons, Beth A (red.). *Handbook of International Relations*. London: Sage Publications.

Rittberger, Volker – Zangl, Bernhard, 2006. *International Organization, Polity, Politics and Policies*. New York:Palgrave MacMillan.

Shadian, Jessica, 2006. "Remaking Arctic governance: the construction of an Arctic Inuit polity", *Polar Record*, vol. 42 no. 222, s. 249-259.

Soyez, Dietrich, 2000. "Anchored locally –Linked globally. Transnational social movement organizations in a (seemingly) borderless world", *GeoJournal*, vol. 52 no. 1, s.7-16.

Young, Oran R, 1992. *Arctic Politics, Conflict and Cooperation in the Circumpolar North*. Hanover:University Press of New England.

Young, Oran R, 2005. "Governing the Arctic:From Cold War Theater to Mosaic of Cooperation",*Global Governance*, vol. 11 no.1, s. 9-15.

www.allacademic.com

Lindroth, Marjo, PhD, 2006. *Arctic Indigenous People's Organizations in Arctic and Global Arenas: Indigenous NGOs in Intergovernmental Organizations*.

2008-04-25

(1)<http://www.un.org/esa/coordination/ngo/>

2008-05-06

(2)www.inuit.org/print.asp?lang=eng&num=2

2008-04-14

(3)http://inuitcircumpolar.com/index.php?auto_slide=&ID=16&Lang=En&Parent_ID=&current_slide_num=

2008-04-14

(4)<http://www.randburg.com/gr/inuitcir.html>

2008-04-25

(5)http://inuitcircumpolar.com/index.php?auto_slide=&ID=392&Lang=En&Parent_ID=&current_slide_num=

2008-04-25

(6)http://inuitcircumpolar.com/index.php?auto_slide=&ID=386&Lang=En&Parent_ID=&current_slide_num=

2008-04-25

(7)<http://inuitcircumpolar.com/section.php?ID=12&Lang=En&Nav=Section>

2008-04-14

Bilaga 1

Grönland

Majoriteten av den inuitiska befolkningen på Grönland består av tre distinkta språkgrupper: Kalaalit, Inughuit och Iit. Grönland är en av världens största öar vars isfria kustlinjer är de enda områdena det främst går att bosätta sig på (Nuttall 1994:1-2). Grönland tillhör Danmark men har sedan 1979 erhållit så kallat Home Rule, vilket innebär en viss form av självbestämmande (ibid:11, Nuttall 2000:385). När Home Rule kom till stånd blev de grönländska inuiterna den första inuitiska befolkningen som kommit att inneha en viss grad av självbestämmande. De har nu möjlighet att själva ta ansvar och styra över fler publika institutioner samt har de antagit olika policys i arbetet att vidareutveckla deras egna sociala och ekonomiska förutsättningar (ibid:1,11, ibid:386).

Norra Ryssland

De ”nordliga minoriteterna” är en officiell term som används till att beskriva de 26 folkslag som lever i de nordligaste delarna av nuvarande Ryssland. Regionen omringar nästan hela Sibirien och sträcker sig längst kustlinjen vid Norra ishavet. Denna region har kommit att kantas av många problem, vilka till största del orsakats av den totalitära regim som kom att kontrollera deras sätt att leva i över 70 år (Vakhtin 1994:29-31, Nuttall 2000:388). Trots detta försöker ursprungsbefolkningen leva ett traditionsenligt liv och har fortfarande mycket starka band till sin natur och miljö (ibid:32).

Alaska

Alaska är ett område som har en mångfald av olika kulturer och där de största befolkningsgrupperna består av, Yupik, Inupiat, Aleut, Athabaskan, Tlingit, Haida och Tsimshian. Alaska utgör därmed den mest diversifierade regionen. Denna ursprungsbefolkning består av många olika kulturer och levnadssätt vars försörjning innefattar både jakt och fiske (Korsmo 1994:81, Nuttall 2000:380). Trots de språkliga och kulturella skillnaderna befolkningen emellan, har dessa ursprungsbefolkningar delat likartade utmaningar som varit ett resultat av den kolonisering och de påfrestningar de utsatts för av kolonialmakten (ibid).

Kanada

I Kanada finns tre erkända ursprungsbefolkningar indianer, inuiter och métiser där inuiterna utgör ca 5 % av dessa. Inuiterna lever i de norra delarna av Kanada, vilken sträcker sig ända upp till Nordpolen och utgör därmed en del av Arktis (Creery 1994:105). Effekterna av den sociala och ekonomiska utvecklingen i regionen har kommit att påverka inuiterna i en betydligt stor utsträckning. Exempelvis försökte regeringen i Kanada under 1950-talet att införliva den inuitiska urbefolkningen i det kanadensiska samhället. Följden blev att befolkningen senare kom att bli ytterst beroende av den kanadensiska regeringen, vilket kom att orsaka ett urholkande av deras traditionella levnadssätt (Nuttall 2000:383).